

מדינת ישראל
הכנסת

ש.ז.

1989

פרוטוקול מס' 45/ב

מישיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ב', באב תשי"ז - 30.7.57
בשעה 11.10

נוכחים:

י	קליבנוב - היו"ר	חברי הוועדה:
ר	הקטין	
פ	זואריץ'	
ש	כפרי	
ד	נצר	
ר	צברי	
א	רזיאל-נאור	
א	תלמי	

מזמנים:

ס	אבידור - הטנהל הכללי במסדר החינוך והתרבות
ר	סטנר - היועצת הטכטית במסדר החינוך והתרבות

סדר-היום:

א	רשמי הסיוור האחרון
ב	סיכום המלצות הוועדה בקשר לדיון על סקרי העבריינות בקרב הנוער הלומד
ג	שונות

=====

היו"ר י. קליבנוב: פותח את הישיבה.

ר. צברי:

אני מבקשת למסור בסוף הישיבה דין-וחשבון קצר על המרחש בוועדת הטנהל לענייני החינוך הגופני.

א. תלמי:

אני רוצה להודות למסדר החינוך והתרבות על החוזה שהיתה לנו בביקור זה. ברור כי אין להשרות מטמע אזנים למראה עינים, וטוב שרטינו והתרסטנו. אני מבקשת, לאחר הפגרא, לערוך סיוור בבתי-הספר הקבוציים.

לאחר סיוור זה אפשר יהיה גם לעמוד אם יש צורך בבתי-ספר אזוריים או מקומיים. לדעתי, הכתות הנמוכות צריכות להיות במקומותיהן. אולם הכתות הגבוהות יותר צריכות להיות בבתי-ספר אזוריים, זה יעיל יותר ממשר בית-ספר קטן מקומי.

א. תלמי:

בבית-הספר אזורי סקיימים לא רק ליטודים, אלא זאת היא גם יצירה חברתית. כאן היריעה יותר רחבה והנסימה יותר עמוקה ואולי גם הגיוון רב יותר. במקרים כאלה גם סיווג הגלויים נעשה בצורה רחבה יותר. דבר זה הוא גם חיובי כדי למנוע פרובינציאליות מסויימת, כי אם אדם מתחנך עד גיל 18 בסביבה קטנטונת ומצומצמת מבלי שייפגש עם אחרים - יש חיוב רב בבתי-הספר כאלה בעיקר בשביל גיל זה.

לגבי הכתות הנטויות בבתי-הספר היטודיים צריכה להיות גמישות מסויימת לגבי העונות החקלאיות. מולם סידור זה הוא הרבה יותר נוח לגבי בתי-הספר גדולים. אסנמ אנו חושבים שיש לעמוד על העיקרון של פיזור האוכלוסיה. מולם מהצד השני אין לנו חושבים שזה יעיל כיתות קטנות. לכן יש להביא לפתרון רציונלי יותר מבחינת פיזור האוכלוסיה לגבי בתי-הספר האזוריים.

אשר לבתי-הספר הערביים - ראינו את מנהל בית-הספר בחיפה ואת יחסו לשלטונות העבריים. נוסף לכך יש הרגשת קיפוח לגבי בתי-הספר שטם הגב דולף, כפי שראינו זאת בג'וליה. ברור, כי אסצב איננו טוב. מולם לא זה העיקר. העיקר הוא במסלל הצבאי ובמגבלות האזרחיות, מבלי לפרט את אי-שוויון התנאים של העבודה והיחס.

ידוע לי, כי נשאר משהו מן האחד של הגולה לגבי האנשים הטכופתרים - דבר זה נשאר לכל החיים. הייתי רוצה למנוע זאת מן הילדים הרבים המתחנכים כאן. עליהם להרגיש עצמם כאזרחים חופשיים - זהו הדבר היטודי.

יצאתי ברגשות מצויינים מהסיור בפרו. אפשר לומר כי זהו מנזר קונסטרוקטיבי. מולם יש לחשב על התוצאות כאשר יהיה על הכנות לחזור לבתיהן, לכפרים השונים. האם אותה נערה לא תהיה יוצאת דופן בכפרה הנידח? האם איננו מסכנים את גורלן האישי של אותן הבנות הללו לאחר שקנו לעצמן קצת תרבות? על-כל-פנים זהו מפעל חשוב, אם כי אין מנוס טכר.

המסקנה מכך היא שיש להקים כמה וכמה מדרשות למורים ערביים. אז אולי ימצאו הדברים פתרון יותר רחב ויותר טוב.

פרדים היה בית-הספר היחידי שלם היה מוכן לקבל אותנו. בית-הספר עשה רושם לגמרי לא רע. אם כי היתה שם קצת מבוכה. הוסבר לנו שהכיתות הנטויות לטדות בבורק, והגבוהות - אחר-הצאריים. מולם כאשר צלצל הפעמון וכל הילדים נכנסו לכיתות והשער נסגר ראינו עוד מספר ילדים קטנים עומדים מחוץ לשער. כאשר שאלתי מדוע ילדים אלה עומדים מחוץ התברר, כי בטמרת השניה לוטדות גם הכיתות הנטויות - דבר שלא רצו. לטפר לפני-כן. נוסף לכך קיבלנו את הרושם שלא כל הילדים בכפר לוטודים. בביקור אחר שביקרתי בכפר הזה וראיתי את הילדים מסתובבים ברחוב שאלתי אותם מדוע אין הם לוטודים. כל אחד מהם אמר שעליו לרעות את האוונ שלו, או את העץ שלו. מולם למעשה התברר, כי אין להם בגדים מתאימים לבית-הספר. זוהי בעיה רצינית ולא רק של הכפר הערבי. אני יודעת שבקריית-שמונה זוהי בעיה יטודית, מולם בעיה זו מוכרחת למצוא את פתרונה. אני יודעת שבדבר זה אינו שייך למשרד החינוך והתרבות. אבל הי זמה צריכה לצאת ממשרד החינוך והתרבות ועליו לבוא בדברים עם משרדים אחרים.

אשר לענין הספריות בבתי-הספר - לא מוסיף על כך הרבה. מולם ביקרתי בבית-הספר בנצרה ותלמידי כיתות י"א וי"ב שם אמרו לי כי אין להם ספרים לקריאה וביקשו ממני שאשלח להם ספרים עבריים. שלחתי להם מספר ספרים. אני חושבת שבודרך זו אפשר לעודד גם את האווירה לספרות העברית ולקשור אותם יותר למדינה. הספריות העבריות יכולות ליצור את הקשר בינינו וביניהם.

א. תלמי:

אשר לבתי-הספר הערביים - אני יודעת שמורים הם על גבול המקצוע והיעור, אם כי לדעתי מבזים מר טריד בכך שהוא מציג את ציבור המורים כשיא האגוצנטריות והקרתנות. אולם אני חושבת שעבודה מסותפת בין מורים ערביים ויהודים, ביקורים הדדיים, תחרות על נושאים ספרותיים, בתורת יצירת טקל כנגד הספורט, בין ספרים ערביים ועבריים - אני בטוחה שבדרך זו אפשר יהיה לקרב את המורים וזה יעורר הרגשת שיוויון, כי התביעה היסודית היא שינוי מצבו של הישוב הערבי בארצנו.

א. רוזנאל-גאור:

בסיור הזה ראינו את בתי-הספר המזרחיים מסתיי בחינות, מבחינת האורות ומבחינת הצללים. בביקור זה היו מספר מקומות שכלל לא ביקרנו. נשאלת השאלה הפשוטה: מה טעם? מה הן בעיות בתי-הספר באותם המקומות שעליהם פסחנו?

בבית-הספר גדיש בן ביקרנו ראינו את בית-הספר המסלכתי ובית-הספר המסלכתי דתי אשר הילדים שלהם נמצאים בחצר אחת. בכל זאת היה הבדל כל-כך יסודי שאסור לנו להשלים עם כך, הן מבחינת ההחזקה והן מבחינת טיב המורים ורמתם. כמוכן, אפשר לסעון שלו הבת הדתית היתה הולכת לצבא ללא היסוסים, היו בוודאי טורות-חיילות גם בבתי-הספר הללו והן כבר היו מעמידות את רמת בית-הספר כמו המורות-החיילות בבית-הספר המסלכתי. מולם גם אם אין שם בנות כאלה, אסור לנו להשלים עם הפער הזה בין הרמה של בית-הספר המסלכתי הדתי לבין רמת בית-הספר המסלכתי ויצירת שני טיפוסי בתי-ספר. בבית-הספר המסלכתי היתה מורגשת חיוניות, רוח חיים ועליצות. בבית-הספר המסלכתי היה עצוב וקודר. לדעתי, על משרד החינוך והתרבות לדאוג לכך.

היה טקרה אחד טעוררתי אותו כבר בוועד החינוך המסלכתי ואני רוצה להעיר על כך גם בוועדה הזאת: באחד הישובים נתקלתי בטורה לדת. תוארו של המורה הוא רב, אולם אני יצאתי מחולחלת מן הסעור. הוא לימד את הילדים ברכות. הילדים ישבו גלויי ראש, או היו להם מספחות על ראשיהם. אני חושבת שזו פגיעה מעליבה מאד, אם כבר רוצים לצעוד את הצעד הזה לקראת העולים החדשים ולקראת הבנה שיש צורך יסודי בחינוך דתי לילדים בבתי-הספר, צריך לראות שהדבר יעשה בצורה המעוררת כבוד ואשר יש בה הדר. ועוד מחזיקים טובה לעצמנו שחילטנו משהו. אני יודעת שטקורם של חידושים אלה איננו בקי מאספקט פוליטי. אני רוצה שמשרד החינוך והתרבות יקח את הדברים האלה לתשומת-לבו.

בכל הכפרים הללו נתקלנו בשאלת הטלבוט לילדי בתי-הספר. דבר זה קיים בעיר ובכפר ולא רק בבית-הספר הערבי, כפי שציינה חברת-הכנסת תלמי. אינני תוסכת בהצעה של תלבוטת אחידה. אבל דווקא בישובים כאלה הייתי חושבת שכלאי שתהיה תלבוטת אחידה, אף לתת הפטרות לילד לרכוש שתי חליפות בגדים. אולי יש לעשות זאת בעזרת משרד הסעד או גופים ציבוריים אחרים. מכל מקום, כל השקעה שתוסקע כאן תהיה אך ורק לברכה.

כל חברי הוועדה ציינו את בית-הספר בכרם-בן-זיטרה, כי כאן נעשה נסיון הראוי לציון והוא: לאחד את העבודה בבית-הספר עם העבודה אחרי הצהרים ולתת בית-ספר רצוף עד שעה 16.00 עם ארוחה מתאימה. אין לי ספק שאם הנסיון הזה יימסך, אם כי שמענו רמזים שלא הכל מרוצים מן הנסיון הזה וזה דווקא מצער, כי אני חושבת שהוא יביא לידי יצירת שלב נוסף שגם בתי-הספר האחרים ילכו בדרך זו. הן בתי-הספר בעיר והן בתי-הספר בפרברי העיר. שם ישנה חשיבות מרובה לבית-ספר שבמסך עד שעה מאוחרת, בטקום לתת לילד להסתחף בטאון הרחוב.

נדמה לי, כי בית-הספר המזרחי צריך לתת את דעתו גם בשאלת העונות החקלאיות. שמענו פעמים אחדות בוועדה זו, ובעיקר, מפי מפקח האור הנגב, כי בעונות מסוימות בית-הספר ממש מתרוקן מפני שהילדים נדרשים לעזור להוריהם. אני מציעה שהחופשות תותאמה לצרכים:

ג. רזיאל-נאור:

יש צורך אולי לקצר את שעות הלימודים ועל חשבון זה אולי לפתור את סגירת בית-הספר, או לעשות זאת בצורת עבודה טרוכזת כדי שבית-הספר כולו, יחד עם המורים ועם ההנהלה יצאו לעבודה והילדים ירגישו שהם עושים זאת לא שתוך הכרח משום שאביהם דורש זאת מהם, אלא באופן כזה שמעמדו של הילד בטפחה ובקרב הציבור הזה ישתנה, כי באופן כזה הוא נותן את חלקו במאמץ.

אשר לבתי-הספר הערביים - יש לציין שהטגרות שרגענו בהן מצויים בכל בתי-הספר שלנו. אולם נדמה לי, כל אותן בנין רעוע של בית-הספר הערבי בג'לג'וליה הוא שיא וטהרה סכנה. יש למצוא את הכספים הדרושים כדי לשנות את העובדה הזאת כבר עכשיו.

עדיין לא התברר לנו שהכפרים הערביים הגיעו להבנה כזאת שיוכלו להשתתף בבנין בית-הספר. יש להשקיע כחן טאטעים רבים הן על-ידי משרד החינוך והתרבות והן על-ידי משרד הפנים, כי תושבי הכפרים הגלה מקבלים תשלום טוב עבור הירקות שהם שולחים, ואם יכולים להרשות לעצמם לשלם בעד חינוך ילדיהם, לא פחות מאשר מושב עולים שהמוכלוסיה שלו התחלפה פעמים אחדות מאז קום המדינה. יש לעשות מאמץ להביא אותם לאכרה זו שהדבר יועיל להם גם מבחינת חינוך הכלל.

בית-הספר בכפר טירה למרות שהוא יפה ויש לו מבנה טוב ומנהל בית-הספר בוגר בית-ספר כדורי. אולם יחד עם כל זאת עשה בית הספר רושם עגום מאד. וזאת, לא רק מפני שהכל יודעים שלכפר טירה יש עבר, אלא יש לו גם הווה וגם עתיד מעורפל. נוסף לכך נדמה לי, כי המורה החינוכית היא מדכאה יותר מאשר במקומות אחרים.

אני חושבת שגולת הכותרת הוא הסטינר ביפו, והלונגי ויהיו לנו סטינרים כאלה לבנות ישובי העולים והמעברות, כי יש בכך שטוש התחומים ככל האפשר על-ידי פנימיות כאלה, ובעיקר הקמתם בישובי עולים, כי על-ידי כך נוכל לאפשר לשלוח בנות במספר רב יותר מיד עם גמר בית-הספר היסודי לסטינרים ולתת להם אפשרות ללמוד שנתיים או שלוש שנים בפנימיות כאלה. כמובן שבפנימיות אלה צריכים להיות גם חיים חברתיים ואז אולי היינו זוכים לסכסיר כזה שיקצר את הדרך של טיזוג גלויות והדבר יעשה באופן טבעי יותר. זה גם היה פותר את בעיית כוחות ההוראה במקומות רחוקים.

אשר לבעיות התרבות - אני חושבת שבעיות התרבות נטענות וצולנו בשוליים. אמנם בחיפה נתכבדנו בסקירה. אבל זהו נטיון סיפורי לתת פירוורים-פירוורים של מפעלים תרבותיים, אשר לכל אחד מהם יש ערך. אולם ישנה כפילות מסויימת: ישנם חוגים אוניברסיטאיים של אוניברסיטה, ישנו מעין מפעל תרבותי של בית-הספר למשפט וכלכלה בתל-אביב. סכאן אפשר לדמות את הכפילות במפעלי תרבות. אולם, לא ראיתי את משרד החינוך והתרבות במפעלים אלה.

הינ"ר י. קליבנוב: אני חושב, כי אם נוכל לערוך סיור שני, הרי על סמך שני הסיורים האלה יקבל משהו על עצמו את התורה להביא סיכומים. לפי שעה רק רשמנו את הדברים בפרוטוקול, ואני מניח שד"ר גבידור ירצה להעיר את הערותיו לדברים שנשמעו.

ס. גבידור: אני רוצה לציין בסיפוק את האערכות החיוביות ששמענו מפי אלה שהשתתפו בסיור. אנו נשים לב להערות ולטסקנות. אולם אני רוצה להעיר הערות לשני נושאים: ביחס לבתי-הספר העבריים - ההערה הראשונה היא עניינית וארבע הערות אחרות שהן לעניינים יסודיים יותר, וכל אחת מהן ראוייה לדיון רחב ומקיף בוועדה:

ס. אבידור:

אשר לספריות בתי-הספר העבריים - כידוע לכם, במקום שיטתן רשויות מקומיות מסודרות קיימות ספריות בתי-הספר, כי זה מחובת הרשות המקומית. אנו מעירים את תשומת לבן מדי פעם כאשר ישנם מקומות ששם הספרייה איננה בסדר. ואילו משרד החינוך והתרבות חייב להיות בסדר לגבי בתי-הספר המוחזקים. שנה-שנה ניסינו לעשות זאת, וזו לנו הפעם הראשונה שהצלחנו לכלול סכום צנוע של 9,000 לירות לספריות לבתי-הספר המוחזקים.

כאן ישנה פעולה רחבה של קרן בית-הנשיא שיסדה אותה רעיית הנשיא לפני כמה שנים. קרן זו מורכבת מתרומות שונות שעתה אנו שותפים לה. על-כן סקרן בית-הנשיא מקבלים ספרים בתי-הספר המוחזקים. אלפי ספרים חדשים נוספים לבתי-הספר. אולם זה עדיין איננו מספיק. אולם רציתי שתדעו שישנה כאן פעולה ניכרת בשטח זה.

כמו-כן הו, כך כאן אימוץ של בתי-ספר בישובי עולים על-ידי בתי-ספר בערים. פעולה זו נעשית, ואולי צריך להגדילה. נשים לבנו לכך, כי יש לזה חשיבות רבה לא רק למאומצים, אלא גם למאמצים.

אשר לבתי-הספר האזוריים - יש לימוד על כך דיון מיוחד, כי בבעיה זו מתלבטים גם בארצות אחרות. במסך 15 השנים האחרונות עברו כל המחנכים לבתי-ספר אזוריים. עד לפני 15 שנה היה טעין פולחן של בית-הספר קטן. עכשיו ישנה נטייה לא רק מבחינה טכנית, אלא גם מבחינה חינוכית לעבור לבית-ספר שיש בו 200 או 300 תלמידים.

כאן אי-אפשר להפריד בין בעיית בית-הספר האזורי לבין בעיית התחבורה. כל הנסיונות של בית-ספר אזורי במשלו בלא תחבורה מתאימה, עד כדי כך שישנה כבר ספרות ענפה במקומות זה הנקרא "סקול טראנספורטשון". ברור, כי בתי-ספר כאלה הם טובים יותר מבחינת חסכוניות ומבחינת מילוג גלויים. אולם יש גם הרבה נגד בתי-ספר אלה, כי ילדים רכים אינם יכולים לנסוע. נוסף לכך, בישובי עולים אמורה הוא נושא התרבות. על-כן יש להקים בתי-ספר אזוריים ובה בשעה לא לבנות את אמורה מהכפר. לכן יש למצוא פשרה מסויימת.

מכל מקום המגמה צריכה להיות: בית-ספר אזורי שיש לו רכב צמוד משלו. אנו הכנסנו לתקציב הפיתוח לבתי-הספר האזוריים רכישת כלי-רכב הטהורים חלק בלתי נפרד מבית-הספר האזורי. אולי יבוצע את הרכב בשעות אחרי הצהריים לנוער, כלומר, לפעולות תרבות אחרות. אבל אני מקווה שיהיה דיון מיוחד בבעיה זו.

אשר לענין חלבושת האחידה - ישנם כבר דיונים מסוייכים בשטח זה. ישנם כאן שלושה מספקטים: הצד הכללי - ערב קום המדינה היתה נטייה להנהיג את החלבושת האחידה כדי לחזק את תוצרת המרץ. כלומר, יש כמון נימוק כלכלי שצריך לבדוק אותו. כן יש כמון נימוק חברתי - שלא יהיה ילד בלא בגד. אינני אומר חלבושת אחידה לכל המרץ, אלא חלבושת אחידה לכל בית-ספר; נוסף לכך ישנו נימוק חינוכי - ישנם מאנכים מאומרים שכל התועלת שתביא החלבושת האחידה בצד החברתי והכלכלי הוא נימוק גדול לחינוך. על-כן, יש אולי להנהיג מבחר טובל של שתי-שלוש חלבושות.

החופש השונה בישובים החקלאיים ובישובים העירוניים - אף זאת בעיה שפתרו בארצות אחרות. במקומות החקלאיים עונות החופש הן שונות מאשר במקומות עירוניים. גם מסשלת המנדט קבעה עונות חופש שונות בכפרים הערביים כדי להתאים אותן לעונות האקלימיות. אולם דבר זה נכשל אצלנו בראש וראשונה מפני שהסדרות הטוריות עמדה ומטרה שלא תסכים לחופש שונה. אצלנו אמנם יהיה קשה הדבר עוד שנים אחדות מפני שישנה נדידת מורים שאין דוגמתה בשום ארץ אחרת. וזאת, לא רק מפני רצון הנדידה, אלא ישנם מורות צעירות הנישאות מעובדות מסקות למקום לרגל נילואיהן. הסדרות המורים טוענת שלרגלי חופש שונה יצא שלטורים לא יהיה

מ. אבידור:

כלל חופש, אולם, מן הצד האחר אי-אפשר להתעלם מהבעיה הזו של עונות בוערות בחקלאות. מכל מקום, אנו לומדים את הבעיה הזו, כי רצוי שמורים יצאו יחד עם התלמידים לעבודה. אולי נבוא למרכז הסתדרות המורים ונאמר להם, כי איננו רוצים לעשות מהפכה בענין החופש. אך שמא אפשר לקצר ימים אחדים בחופש פסח או בחופש הנוכה, כדי להסדיר את ענין העונות החקלאיות. החלטנו לפתור בעיה זו באופן חלקי בשנה הבאה. גם המרכז החקלאי בא אתנו בדברים ביחס לעונות החופש בבתי-הספר בקיבוצים של הקיבוץ הארצי. אולם, ימי הלימוד בכל בתי-הספר חייבים להיות שווים, ובעיקר, המדובר לגבי מורים-שכירים שאינם חברי הקיבוץ, כי מזו היא דריסת מרכז הסתדרות המורים על-כך אני אומר, כי אלה הם סעיפים שנשתדל לעשות בהם משורה.

אשר לענין הלימוד בשני המשכים - זוהי

בעיה שקרונית בעלת היקף גדול. יש לחשוב אם בכלל לא היה רצוי להנהיג אצלנו דבר הנהוג כבר במעט בכל ארצות העולם והוא: מספר השיעורים ניתנים במסך 5 ימים בשני המשכים ולהקדיש את יום ו' לפני-הצהרים לפעולות חברתיות. ברור, כי אז לא יהיה צורך להעסיק את המורים - דבר זה יפתור את הבעיות מבחינת החינוך המסללים. כאשר הצענו זאת להסתדרות המורים הם השיבו על כך, לא! אז גם נתעוררה השאלה שסידור זה יפריע למורים העובדים אחר-הצהרים, זוהי שאלה כללית שאולי יהיה צריך לדון בה גם בשעה שנדון בשאלת התזונה.

יסנה שאלה נוספת הקטורה בכך והיא: הלימודים

בשני המשכים בישובי עולים. אזי אם אמרנו, כי זוהי בעיה תקציבית, הרי כאן היא תדרוש מלינוני לירות. כן עומדת השאלה אם רצויה מנה גדושה של שיעורים, כי יש כאן צורך בשילוב בין הלימודים בנוסף לבין הלימודים אחרי-הצהרים. אנו נשתדל לפתור את הבעיה. אולם צריך יהיה עוד לקיים דיון אם תוספת שעות לבתי-הספר של העולים תחדשים אחרי-הצהרים אפשר לבצע, מה-אפשר לעשות בגבולות התקציב הקיים, ואם יכולים להכניס שיפורים בשטח זה, או אם אי-אפשר לבצע דברים אלה רק בגבולות התקציב הקיים - אלה הן שאלות שאנו עדיין מתלבטים בהן.

אשר לבתי-הספר הערביים - העקרון-מבחינת

מסרד החינוך והתרבות הוא שיוויון מלא ביחס. אין אצלנו הבחנה, ואנו מדגישים. זאת בחוק דחינו, אין אצלנו בתי-ספר לערבים ובתי-ספר ליחודים, אלא החוק קובע שיטנם בתי-ספר ששם לשון ההוראה היא עברית וישנם בתי-ספר ששם לשון ההוראה היא ערבית. קרה כך שכ-90% מהאוכלוסיה הערבית יושבת בכפרים נפרדים. אבל אין כל איסור על ילד ערבי שילמד בבית-ספר עברי. ישנו שיוויון מלא. אולם אין שיוויון במציאות, אם כי אותם ההבדלים תמצאו גם ברשת העברית-וישנם הבדלים עצומים בין בתי-ספר שונים. אנו חותרים לאפשרויות שוות, לתנאים שווים. אולם טרם השגנו זאת הן נמערכת העברית והן במערכת הערבית. אני לא יכולתי לראות הבדלים שאינם נובעים מנתונים אובייקטיביים. אנו חשווינו את רמת הלימודים עד כמה שחדברים תלויים בנו.

אולם, ישנם שני דברים שאינם תלויים בנו:

עדיין רמת המורים אינה שווה. אמנם חל שיפור ניכר ברמת המורים הערביים, אך עם כל המורים הבלתי מוסמכים שיטנם ברשת העברית עדיין רמת המורים הערביים נמוכה יותר ואנו חותרים לחסות את הדברים, כן התקדמנו בספרי-לימוד, אבל עוד לא די. הכל דיברו כאן על בית-הספר בג'ולית. אולם, פה בירושלים במוסדרה ישנם בתי-ספר שסכנה להכניס לתוכם ילדים. לכן, אין

מ. אבידור:

כאן אי-שיוויון, ויש בנינים שצריך לתקנם גם אצל היהודים וגם אצל הערבים.

אשר לגני הילדים הערביים - ודאי תזכרו את חידון שהתקיים כאן לפני 3 חדשים על החינוך הערבי. חושמעו כאן הרצאות וניתנה תשובה לשאלות שנתעוררו. ברור, כי כאן חתשובה צריכה להיות מעמיקה יותר ואמנם יש מה להשיב על שאלותיכם. אולם, עתה אני רק מעיר על ההערות שנשמעו כאן. ואכן יש לזכור, כי אין גני ילדים נפרדים בישוב הערבי ולפיכך הם כולם יחד עם בתי-הספר ומכאן נובעים הניגודים השונים. לפני 9 שנים כלל לא היו גני ילדים ערביים ואנו לקחנו מורות שהיו לגננות. אנו יודעים ששם יש עדיין לפתח את הדברים במידה רבה מאד.

אשר לספרי לימוד - שמעתם שכבר הדפסנו ספרים ונעשית עבודה רבת. אבל זהו בהכרח דבר איטי מאד.

אשר לספרי קריאה - אני חולק קצת על הדברים שנאמרו כאן ביחס לספרי קריאה בעברית. לבתי-ספר יסודיים ערביים. אזי הכרונה היא רק לבתי-ספר תיכוניים ואז אינני יודע אם לא היתה קצת יותר טוב חברת-הכנסת תלמי לו ילחה את המתנה לבתי-הספר שבקריית סמונה מאשר לבתי-הספר התיכוניים שבנצרת, מפני שבנצרת ישנן ספריות אחדות. כן ישנה שם ספרייה של דו"ר אמר. סי אי. נוסף לכך, הם מבקשים לרוב ספרים-באנגלית, אם הם יבקשו ספרים בעברית נקנה להם ספרים בעברית. יתר-על-כן, בנצרת הם יכולים לקנות ספרים בעצמם. אולם, יש להרחיב את קריאת הספרים העבריים בבתי-הספר התיכוניים. מכל מקום, יש להעמידם על כך, כי הם יכולים לקנות ספרים בעצמם.

אשר לסמינר ביפו - השמעתם דברי שבה ותודה לכם על כך. אולם, אנו רואים בסמינר זה חזיון חולף ואנו מקווים שהוא לא יתקיים יותר מאשר שלוש שנים, ואחר-כך יקום סמינר רגיל למורים ומורות.

המורים בוגרי בתי-הספר התיכוניים הערביים הם בעלי רמת ההשכלה הגבוהה ביותר, כי לרוב המורים אין השכלה תיכונית. אולם, כפי שכבר אמרתי, אנו מקווים שתוך שלוש שנים יהיה לנו סמינר מלא למורים ומורות.

כמובן, שכאן מתעוררות שאלות חמורות, אשר אחת מהן היא שאלת המורים לסמינר כזה. אגב, אחת השאלות שעוררה חברת-הכנסת תלמי בקשר ליחס בין חורים לילדיהם, הרי זוהי בעיה גם בקרב האוכלוסייה היהודית.

אשר לשיתוף בין המורים והתלמידים הערביים לבין המורים והתלמידים היהודים - הדבר נעשה במידה מסויימת לא רק על-ידי ביקורים הדדיים בין בתי-הספר בתל-אביב ונצרת. כן אנו שולחים בכל קיץ מורים יהודים לכפרים הערביים ומורים יהודים מלמדים בסמינר ביפו. אבל נכון הדבר שיש להרבות בכך. ברור, כי אחד המעצורים הגדולים ביותר הוא חוסר ידיעת הלשון העברית - דבר ההולך ומתפתח הרבה יותר מאשר חשבנו, הן בקרב המורים הערבים והן בקרב התלמידים הערביים. באופן כזה ישנה אפשרות גדולה יותר לביצוע דברים אלה.

אשר למסקנות מהסיון הזה - אני רואה מסקנה אחת: יש אולי לקבוע אחת לשלושה שבועות סיון, על-מנת שנוכל לתכנן את הדברים מראש. על-כל-פנים, יש אולי להקדיש זמן רב יותר לסיוורים.

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר לדיון על מקרי העבריינות בקרב הנוער הלומד.

ממבט ראשון נראה הדבר רצוי בהחלט. אנו מודים לדוקטור אבידור על דבריו ואנו מקווים שתהיה

דיו"ר י. קליבנוב:

ויוזן קשבת לדברים שהעירונו.

סיכום המלצות הוועדה בקשר לדיון על מקרי העבריינות בקרב הנוער הלומד:

אולם, טרם שנעבור על המסקנות נשמע את דעת באי-כוח המשרד ביחס למסקנות.

דיו"ר י. קליבנוב:

רציתי למסור, כי מר שריד סיים את הערותיו. הוא רצה רק להתווכח עם חבר-הכנסת סמילנסקי. ובל כיוון שסנייהם אינם כאן היום, אזי אין על מה להתווכח.

אבידור:

מה גורל המסקנות הללו? הרי איננו סמים אותן שולחן הכנסת. האם מסקנות אלה מכוננות למשה

נצר:

וחינוך והתרבות?

דעות
אינני רואה כל מניעה לבקש/מהנסיאות להניחן על שולחן הכנסת.

דיו"ר י. קליבנוב:

לו היתה זו בעיה שהועלתה במליאת הכנסת, הרי המסקנות חייבות לחזור למליאה. אולם, יש ופטרות להחליט על פרסום חוות דעת הוועדה בעתונות.

רזיאל-נאור:

איננו יכולים להניח מסקנות אלה על שולחן הכנסת, כי מסקנות עוברות אוטומטית ל"דברי הכנסת".

נצר:

אשר לפרסום המסקנות בעתונות - אני

ובקסת שתחיה הצבעה בקשר לכך.

לדעתי, יש לפרסם את מסקנות הוועדה, אבל לא בפירוט כה רב כפי שזה הובא בפנינו, אלא

הקסין:

רק בקווים כלליים.

נדמה לי, כי חובתנו הציבורית לפרסם משהו בקשר לדיון שהתקיים מפני שאסור להשקית את הדברים.

צברי:

אף לדעתי אנו חייבים לפרסם את מסקנות-הוועדה. אולם, עלינו לדון מה יש לפרסם. לכן, אני

כפרי:

וציעה שיושב-ראש הוועדה, מרכזת ועדת המשנה ונציגי משרד החינוך יתברר יעמדו הצעה מה יש לפרסם.

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר
לדיון על מקרי העבריינות
בקרב הנוער הלומד.

ה ח ל ט ה :

לקבל את הצעת חברת-הכנסת כפרי ולמסור את ההחלטה מה יש
לפרסם לידי יושב-ראש הוועדה, חברת-הכנסת צברי ונציגי המסדר.

(קודאת את ההמלצות).

ד. צברי:

בסעיף ג(2) אפשר להוסיף את המלים: " . . . במקצות
חופשיים כגון: מוסיקה, ספורט ועוד. . .".

אני מוכנה להצטרף לנוסח ב' בסעיף א'.

ד. הקסין:

אשר לסעיף ג(2) האומר: " . . . דרך עידוד
חקשרים עם תנועות הנוער. . .". יש לתת כאן ליצליזאציה של
כל תנועות הנוער. אפשר לרכז ולומר: "להכיר בפעולתן של כל תנועות הנוער,
או של תנועות הנוער הציוניות-החלוציות. . .".

אינני מקבלת את סעיף ז' המדבר על הקמת רשות
עליונה לעניני הנוער, כי זה מחסל את הענין. הוקמה ועדה מסוימת ליד
מסדר ראש הממשלה ואנו רואים כיצד הם מספלים בענין. משום כך אינני מסכימה
לכל רשות לעניני נוער. הרשות היחידה הוא מסדר החינוך והתרבות וטבעי
שהוא צריך לספל בעניני נוער.

אני רוצה להסביר את נוסח ב' בסעיף א'. אני
חושבת שנוסח ב' נא כדי באמת לא להשתיק את

א. רזיאל-נאור:

הבעיה מבחינה ציבורית ושיחפסו דרכים שונות לפתרון הבעיה. אבל אם כותבים
"אין להפראז" זה לפעמים עושה רושם של סם מרדמים.

אשר לסעיף ב' - בנוסח ב' הוסמט הפירוט, כי
אם באים לפרט, הרי אפשר לפרט בלי סוף ואפשר להטמיט משהו. נוסף לכך,
נא הפירוט ליטול את האחריות ממבצעי הפעולה.

אשר להצעתה של חברת-הכנסת הקסין בסעיף ג(2)
בדבר הכרה בתנועות הנוער - היא איננה יכולה לעשות זאת מפני שזהו
נושא חדש. כן אינני מוכנה שהתנועה שלי תכנס בדלת האחורית. אני הייתי
אולי יכולה להוסיף מעל במת הכנסת שיבוא יום וישתנו פני הדברים. לכן,
הצעתי היא להשאיר את סעיף ג(2) כפי שהוא.

אשר לסעיף ד(2) - נראה לי, כי הנוסח בסעיף
זה חורג מגדר הבעיה שבה אנו עוסקים. יש לנסח את הדברים באופן
כדי שיהיה ברור למי מתכוונים. כלום אם נוסיף עוד מספר שעות ללימוד
התנ"ך לא יהיה נוער עברייני? לכן, צריך להיות ברור למי מתכוונים.

אשר לסעיף ה' - כאן מדובר על הקמת ועדה שאני
סבורה שהיא מכשיר חשוב והיא צריכה להיות מוקמת על-ידי מסדר החינוך
והתרבות. תהיה זו ועדה מבצעת וחשוב לחקיקת.

אשר לסעיף ז' - אני מציעה לכתוב: " . . . אשר
ירכז את כל המפעלים והפעולות הנעשים בקרב הנוער על-ידי הממשלה וגופים

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר לדיון על מקרי העבריינות בקרב הנוער הלומד.

א. רזיאל-נאור;

ציבוריים. בדרך זו אנו נוטלים את העוקץ שיטנה איזה שהיא תנועת נוער המוכרת על-ידי המשרד, וכדי לרכז את כל מטרדי המשלה העוסקים בפעולות בקרב הנוער. רשות עליונה זו שתרכז את כל מטרדי המשלה צריכה להיות מוכרת על-ידי משרד החינוך והתרבות, או ליד משרד החינוך והתרבות, כדי שהוא יהיה הבעלות והכתובת לכל העניין הזה.

ש. כפרי;

אינני יודעת כיצד יתקבלו מעיפים אלה, אולי על-ידי הצבעה על-כל-פנים, ההצעות לפרוטוקול

נרשמות.

אני מצטרפת לנוסח ב' בסעיף א'. כן אני תומכת בנוסח א' בסעיף ב' אנמק את דברי בכך שאני מייחסת חשיבות לא פחותה לבת-האב מאשר לבת-הספר. לכן, יש להזכיר זאת.

אשר לסעיף ג' - לפי ניסוחו של הסעיף יוצא כאילו אין עתה דרך מחנכת נבתי-הספר התיכוניים ותפקידו העיקרי הוא רק ללמד. לכן, יש להוסיף את המלה "יותר". כלומר, "פנוי יותר לסאלות...".

בסעיף ג(2) אני מצטרפת לדעתה של חברת-הכנסת רזיאל-נאור שאין להזכיר את תנועות הנוער, כפי שהציעה חברת-הכנסת הקסין.

בסעיף ד(1) יש להוסיף את המלה "יותר". כלומר, "לשלב יותר בתכנית הלימודים...". מפני שמניסוח זה מובן כאילו אין כלל הכשרה בחבנת נפש הילד.

אשר לסעיף ד(2) - אני מקבלת את העקרון של סעיף זה. אולם, הניסוח כפי שהוא אינו מתקבל על הדעת.

אשר לסעיף ה' - כאן עלינו לקבל הסבר מסויים, כדי לדעת מה עשה, כבר המשרד; נדמה לי שכבר קיימת ועדה מעין זו, ואם היא קיימת, ועדה כזו מיותרת.

אשר לסעיף ז' - מטרותיו היא תיאום בין-משרדי בין הגורמים הממשלתיים השונים המספלים בנוער, כמו, הסוכנות היהודית באמצעות עליית הנוער. אבל אין הכוונה לגורמים ציבוריים, כי מתוך רצון לאחד את כל הגורמים הפועלים בקרב הנוער בלך מדי רחוק. דבר זה יהיה לא קל ובלתי אפקטיבי. לכן, יש לכתוב: "רשות עליונה בין-משרדית שמטפלת בכל בעיות בעיות הנוער ושתאם בין כל המשרדים והגורמים הציבוריים".

ד. נצר;

תחילה ברצוני לציין את עבודת יושבת-ראש הוועדה שהגישה לנו חומר בצורה מסודרת. אני הייתי מציעה שנכתוב בכותרת; "סיכומים והמלצות ועדת החינוך והתרבות".

לדעתי, אפשר לאחד נוסח א' ו-ב' בסעיף א'. בסעיף זה אני מציעה לפתוח בנוסח ב' ואחר-כך לבוא נוסח א', כי עצם הבעיה תובעת ערנות.

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר
לדיון על מקרי העבריינות
בקרב הנוער הלומד.

ד. נצרי:

למעשה, אינני רואה הבדל גדול בין נוסח
א' ו-ב' בסעיף ג'. אבל, כמובן שאי-אפשר שלא להזכיר את בתי-האב.

אשר לסעיף ג(2) - אני מסתוקקת לאימת שהוא
שולחן לידו אפשר יהיה לחביע דעה ביחס לכל ענין תנועות הנוער. אולם,
אין צורך להכניס כאן את תנועות הנוער.

אשר לפעיף ד(2) - סעיף זה הוא חידוש, אשר
כוונתו מאד ברורה וכוללת. כלומר, יש כאן חדגשת-יתר מבלי להזכיר כל
מקצוע אחר, כמו, היסטוריה או ידיעת הארץ.

אשר לסעיף ז' - רשות עליונה לעניני נוער
היא שאלה רצינית מאד ורק בממשלה עצמה ישנם 5 משרדים המספלים בנוער,
פרט לעליית הנוער. זהו דבר לא בריא. אולם, כאן הייתי מכניסה את הרעיון
בכללותו, כלומר, שיש לעשות כאן עבודה מרכזת מבלי להזכיר רשות עליונה.

בכל ההמלצות הללו לא הוזכר המורה ובמה חייב
המורה בבית-ספר-תיכון. הן המורה כאן אינו יכול להסתפק רק בלימוד המקצוע,
אלא הוא גם מחנך, וזאת יש להכניס בהמלצות אלה.

א. תלמי:

אני תומכת באיחוד ניסוח א' ו-ב' בסעיף א'.
יש לנסח סעיף זה כך שתחילה יבוא נוסח ב';
ואחר-כך יבוא המשפט "אף כי אין להפריז בהיקף הבעיה ובעומקה". היתר -
יש למחוק.

אשר לסעיף ב' - נדמה לי, כי המלה "סימפסום"
אינה מתאימה כאן. אני תומכת בנוסח ב' בסעיף זה, כי בגלל אותו מספר
של נערים עבריינים אין ליצור את הרושם כאילו אין כלל חיי מספחה בישראל.
אם רוצים להוסיף את השפעת בתי-האב - יש להוסיף זאת בצורה חיובית.

אשר לסעיף ג' - אני מסכימה לו. אשר לסעיף
ג(1) - אינני יודעת אם ישנו מוע כזה הנקרא "היגיינה רוחנית". אני
יודעת שישנו מדע שנקרא פסיכולוגיה או חיי הנפש. לכן, אני מציעה לכתוב
כאן "הבנה בבעיות החיים הרוחניים מפני שטוב לדעת את הכל ולא את הפרט.

בסעיף ג(2) אני מציעה לכתוב: " . . . ודרך
עידוד הקשרים עם תנועות הנוער על-ידי פתיחת שערי בתי-הספר בפני תנועות
הנוער החלוציות". אינני חושבת שיש בזה משום הכנסת תנועות הנוער
דרך אגב.

בסעיף ד(1) אינני מקבלת את הביטוי "היגיינה-
רוחנית". אשר לסעיף ד(2) - אני חושבת שלא כאן המקום לפרט את הדברים,
כי גם היסטוריה היא יסוד לדברים רבים וגם ספרות. ובעיקר, אם מופיע
עתה סעיף ד(3), הרי כאשר שני סעיפים אלה סמוכים זה לזה עלול להתקבל
הרושם שעומדים למעט בלימוד התנ"ך ובחינוך לעבודה. כלומר, יש ומן
החיוב נשמעת השלילה. אינני חושבת שבכלל יש מקום לסעיף זה, כי אם מישהו
רוצה להוסיף שעות ללימוד התנ"ך, הרי בזה שסעיף זה עומד ליד סעיף 3
נראה שרוצים לגרוע שעות ממקצוע זה.

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר
לדיון על מקרי העבריינות
בקרב הנוער הלומד.

א. תלמי:

אשר לסעיף ה' - אינני יודעת אם בוועדה -
זו משתתפים מעצבי החינוך הגבוה. אם הם מסתתפים, אזי זה בסדר, ואם לאו,
אני מציעה לשתפם.

אשר לסעיף ז', כלומר, בקשר לחקמת רשות
עליונה לעניני נוער - אני מודה שעדיין קשה לי לחוות את דעתי בענין זה.

ר. צברי: אני מודה שזוהי הצעה נכונה להוסיף ולכתוב
בכותרת: סיכום והמלצות.

אף אני חושבת שאפשר לצרף את נוסח א' ו-ב'
בסעיף א', כי אמנם אין להפריז בבעיה. אבל היא קיימת. לכן, אם מצרפים
נוסח א' ו-ב' אזי זה בסדר.

אשר לסעיף ב' - אינני עומדת דווקא על
נוסח א'. אולם, כאן בא ההסבר לתופעות בחיינו החברתיים ועל בית-הספר
למלא את אשר החברה אינה יכולה לתת, וכדי שלא יחשבו שמאחורי זה מסתתרים
דברים שונים.

אשר לסעיף ג(2) - אף אני חושבת שאין זה
מתאים להכניס כאן את תנועות הנוער החלוציות.

אשר לסעיף ז' המדבר על חקמת רשות עליונה
לעניני נוער - תרץ הכוונה היא לא רק לתיאום בין-משרדי, אלא לרשות
שתראה את כל הסולם של צרכי הנוער מהגיל הרך ועד לאוניברסיטה, אף
למנוע כפילות.

באשר ללימוד התנ"ך בסעיף ד(2) - הכניס
זאת חבר-הכנסת זואריץ, וישנה רשות להוסיף זאת. כאן היתה הכוונה לעמוד
על רגש ההמשכיות והקשר עם העבר.

באשר להצעתה של חברת-הכנסת תלמי ביחס לחיים
רוחניים במקום שכתוב "היגיינה רוחנית", הרי חיים רוחניים כוללים דברים
שונים, כמו, חיים ספרותיים, אמנותיים. אבל כאן הכוונה להבנת נפש
הילד.

נכונה הערתה של חברת-הכנסת נצר ביחס לפניה
ישירה אל המורים.

א. רזיאל-נאור: אני הייתי מבקשת שימצא את ביטוי בניסוח
הסופי הענין שבית-הספר כגורם עיקרי יכול
לשנות את התמונה אם הוא ייכנס למערכת.

כן לא יחדנו כלל את הדיבור על ההופעות המזיקות
הקלוקלת והקולנוע - רצוי היה להכניס גם דבר
של הספרות
זה.

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר
לדיון על מקרי העבריינות
בקרב הנוער הלומד.

מ. אבידור:

הסברי נובעים מהעובדות, תחילה עלי להעיר על
דברים שהם תקציביים, למשל, הקטנת מספר

התלמידים בכיתה.

אשר לביטוי " . . . החריפה בזמן האחרון . . . " .
בנוסח ב' של סעיף א' יש להשמיט, אם כי "אין למעט בחומרתה ובדחיפות
הטיפול בה". למעשה, אפשר לאחד נוסח א' ו-ב' בסעיף א'.

בסעיף ג' במקום שכתוב "פנוי גם לשאלות . . ." .
צריך לכתוב "פנוי יותר לשאלות . . ." .

בסעיף ז (2) יש להוסיף בשורה הראשונה "על
בתי-הספר התיכוניים לכל סוגיהם . . ." . נוסף לכך, אינני רוצה לחזור
על כל אשר נאמר בקשר לתנועות הנוער. על-כל-פנים, אין ענין זה נוגע
לחוק החינוך הממלכתי, והשינוי שהוצע מצריך שינוי בחוק.

בסעיף ד (1) נכונה הצעתה של חברת-הכנסת כסרי
להוסיף את המלה "יותר", כלומר, "לשלב יותר בתכנית . . ." .

אני מבקש אתכם לא לכלול את סעיף ד (2), כי
כאן אתם אומרים מהי המטרה והדבר הובלט בצורה מתאימה בתכנית הלימודים
שפירסמנו.

אשר לסעיף ד (3) - בענין החינוך לעבודה היה
כבר ויכוח וכך מופיע הדבר שם.

א. רזיאל-נאור:

לדעתי, אפשר לנסח סעיף ד (3) כך: "להעמיק
את החינוך לעבודה בבתי-הספר היסודיים והעל-
יסודיים ולתת על-ידי-כך לנוער התעסקות יוצרת ומחנכת".

כן יש לנסח סעיף ד (5) כך: "המשרד יפעל
להפצת ספרות יפה של ילדים", כי אינני יודעת אם הילדים ירצו לקרוא
עתון ממסלתי שיופץ על-ידי המנהלים.

אשר לסעיף ה' - אמנם קיימת ועדה לחינוך
התיכון, אבל עליה להיות פעילה יותר.

אשר לסעיף ו' - לדעתי, יש לכתוב כאן, כי
הוועדה פונה אל משרד החינוך והתרבות ואל מרכז הסתדרות המורים. כן יש
להוסיף בסעיף ו': " . . . כיצד לחזק אותו כמרכז להשפעה חינוכית".

אשר לסעיף ז' - אינני מתערבת כאן. אולם,
אני תומכת בפניה אל המורה ולעובדי החינוך.

היו"ר י. קליבנוב: עתה עלינו להחליט.

30.7.1957

סיכום המלצות הוועדה בקשר
לדיון על מקרי העבריינות
בקרב הנוער הלומד.

ה ח ל ט ה :

1. לקרוא למסמך זה סיכומים והמלצות.
2. לאחד את נוסח א' ו-ב' בסעיף א'.
3. בסעיף ב' אין להסתפק בנוסחה הקצרה; אלא להרחיבה ולהדגיש את השפעת בתי-האב, כלומר, לעבד נוסח אחד מנוסח א' ו-ב'.
4. בסעיף ג (2) יש להוסיף את המלים: " . . . במקצועות חופשיים כגון: ספרות, אמנות וספורט".
5. בכל מקום שכתוב "היגיינה רוחנית" יש לכתוב "הבנת נפש הילד".

א. רזיאל-נאור:
אני מציעה לאחד סעיפים ד (2) ו-ד (3) ולכתוב:
להעמיק את לימוד התנ"ך ומוסר היחדות בבתי-
הספר ולהרחיב את החינוך לעבודה ולתח על-ידי-כך לנוער התעסקות יוצרת ומחנכת.

ה ח ל ט ה :

1. להסאיר סעיף ד (2), אך להציע ניסוח מסופר יותר.

מ. אבידור:
בסעיף ד (5) אני מציע לכתוב: "לפעול למען הוצאת ספרות טובה לילדים ונוער ולהפצתה" - דבר זה ישמש גורם נגד הספרות הקלוקלת והקולנוע.

ה ח ל ט ה :

1. לקבל את הצעת דוקטור אבידור בסעיף ד (5).
2. למחוק את סעיף ה'.
3. בסעיף ו' יש להוסיף גם את משרד החינוך והתרבות.
4. לקבל את סעיף ז', אבל למצוא ניסוח סידור על רשות מתאמת בין כל הגורמים הממשלתיים והציבוריים המספלים בעניני נוער.
5. להוסיף סעיף בדבר פניה ישירה אל המורים.

היו"ר י. קליבנוב:
אהיה כאן בשבוע הבא ונוכל להפגש גם עם נציגי המשרד בקשר לצורת הפרסום.

א. תלמי:
אנו מבקשים לקבל את הנוסח שיימסר לפרסום.

ועדת החינוך והתרבות
30.7.1957
טונות

ג. שו"ת :

אני מציעה שהוועדה תבקר בימי הפגרה במפעל
הקיסטנות.

ט. כפרי :

אשר לדין-וחשבון בענין החינוך הגופני - אנו
מסילים על היושב-ראש לבדוק את האפשרות אם
ליטיבה - לעשות זאת.

ד. נצר :

מחר תהיה אפשרות לקרוא

אני מציעה שהוועדה תסלח איחולי החלטה לחברת-
הכנסת פרסיץ.

א. רוזאל-נאור :

אעשה זאת.

היו"ר י. קלינבוב :

אנו מודים לכל נציגי משרד החינוך והתרבות.

ועדת החינוך והתרבות
30.7.1957
טונות

ג. שו"ת :

אני מציעה שהוועדה תבקר בימי הפגרה במפעל
הקיסטנות.

ט. כפרי :

אשר לדין-וחשבון בענין החינוך הגופני - אנו
מטיילים על היושב-ראש לבדוק את האפשרות אם
ליטיבה בשעת 13.50 - לעשות זאת.

ד. נצר :

מחר תהיה אפשרות לקרוא

אני מציעה שהוועדה תסלח איחולי החלטה לחברת-
הכנסת פרסיץ.

א. רוזאל-נאור :

אעשה זאת.

היו"ר י. קלינבוב :

אנו מודים לכל נציגי משרד החינוך והתרבות.

ועדת החינוך והתרבות
30.7.1957
טונות

12-14-01

12-14-01

12-14-01